

bir xəyal qur...

Kitabın sahibi

Oxu tarixi

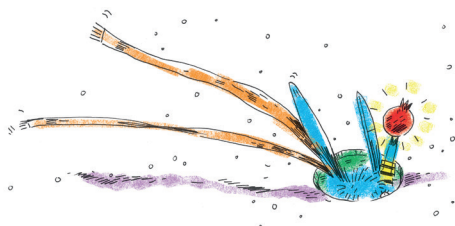

Ürək ver

QORXULU MEŞƏYƏ KİM GEDƏ BİLƏR?

AMİN

İLLÜSTRATOR
RAMİL ƏLİYEV

Simurq

Redaktorlar: İlahə ƏHMƏDOVA
Toğrul MUSAYEV

Korrektor: Turac ELDARQIZI

Dizayn və tərtibat: İsmayıl SÜLEYMANLI

Kalligraf: Ramin HƏSƏNƏLİZADƏ

Amin
QORXULU MEŞƏYƏ KİM GEDƏ BİLƏR?

Bakı, "Simurq" Nəşriyyatı – 2024, 144 səh.

© Amin / 2024

© Parlaq İmzalar MMC / 2024

Kitabın bütün hüquqları qorunur. İcazəsiz olaraq hər hansı vasitə ilə nəşri və yayımlanması qadağandır.

Simurq Nəşriyyatı | 18
Amin | 6

SİMURQ – Parlaq İmzalar MMC-yə məxsus markadır.

www.parlaqimzalar.az
simurq@parlaqimzalar.az
facebook.com/simurqkitab
0559697259 / 0559897259

Mətbəə: "MEGA" [Türkiyə]
MAY / 2024

Azərbaycan
Xalq Cümhuriyyəti
mühacirlərinə ithaf olunur.

“Bir addım at!
Gör o addım səni haralara aparacaq?
Sanki hər şey çox yaxındır... Lap elə bir addımlıqdadır.
Sadəcə, bir addım at...”
Kimsə qarın üstünə belə yazmışdı.
Hamı Mastıgile yığışmışdı.
Gərgin vəziyyət hələ də davam edirdi.
Qorxulu meşəyə kim gedəcəkdi?
Əgər Qorxulu meşədən göyqurşağı meyvəsi dərilməsəydi...
Çox pis şey ola bilər.
Çox pis şey...
Xəstə sağalmazdı.
Mastı sağalmazdı.
Mastı yatağından qalxmaq üçün yerində tərpendi, qurcandı.
Dostları yanına yığışmışdı, onlara söz demək istəyirdi.
Bəzisi Mastının sağında, bəzisi solunda, bəzisi baş, bəzisi isə ayaq
tərəfində dayanmışdı.
Tülkü çox kədərli durmuşdu. Canavar isə bir az vüqarlı görünürdü.
Aralarında ən yaşlısı Canavar idi.
Mastı dikəldi.
Ayı belinə mütəkkə qoydu.
Mastı heç kəsin xətrinə dəyməmək üçün aramla danışmağa başladı:
– Bilirsiniz... Bəlkə də, başqa bir yol da var, hələ tələsməyin...
Eşşək əsəbi-əsəbi araya girdi, hamı ona qulaq asırdı.
– Qulaq as. Birincisi, şükür ki, özünə gəldin.
– Şükür! – Hamı bir ağızdan dedi.

Tülkü köks ötürdü, hamıdan sonra o şükür etdi.

– İkincisinə gələndə isə, ə, nə tələsməyin, əəə? Ağıllı ol, əəə! Həkimdən yaxşı biləcəksən?

Eşşək özündən çıxdı. Əsəbiləşəndə yaman kobudlaşdı.

Ayı da Eşşəyə qoşuldu:

– Biz sənin üçün nə lazımdısa, eləyərik. Hara desələr, gedərik. Özü də canla-başla!

– Hamınız yox, mən... Könüllü və ürəkli. Mən gedirəm, sizsə qalırırsız, – Tülkü dedi.

– Puah! – Qunduz dedi, – sən könüllü və ürəkli ola bilərsən, ancaq mən könüllü, ürəkli, həm də qorxmazam.

– Ay sağ ol, sən könüllü, ürəkli, qorxmaz ola bilərsən, ancaq mən könüllü, ürəkli, qorxmaz, cəsəətli, fərasətli, parlaq, ağıllı, istedadlı, yerinibilən, sürətli, çevikəm... Bir sözlə, mən mənəm! Sabucu Akol! – Eşşək lap özündən çıxdı.

“Sağ ol, Akol...” – ordan-burdan səslər yüksəldi.

– Həəə, sən müdrik, aqıl, hikmətli, ağıllı-kamallı bir eşşəksən... – Dağkeçisi saqqalını sığalladı. Mızıldadı.

– Hətta tərifəlayıq, təqdirəlayıq, hörmətəlayıq, əlayıq-xəlayıq... – Qunduz donquldandı.

Dostların Eşşəklə zarafatlaşması narahat üzlərində bir az təbəssüm oyatdı.

Ayı Mastı gülsün deyə lap şişirdə-şişirdə, onun tərzi ilə əylənə-əylənə Eşşəyə belə dedi:

– Bizim məsləhətqoyanımız, hərşeybilənimiz, qədirəmindirənimiz, yadasaldıranımız, xeyirdə-şərdə barışdıranımız, yol-iz göstərənimiz, bənzərsizimiz, amma, ancaq, lakin, fəqət... xilqət... eyləməsin gəl höcət, keçsin bu sevdadan.

– Sağ ol, Ayı, yaxşısan... Gəl səni də yaz tamaşasına hazırlayaq. Mastı, sən, mən, Tülkü... Hə, Mastı? – Eşşək Mastıdan soruşdu. Onun fikrini yayındırmaq istəyirdi. – Gördün də onda necə oynadım... Eşşəklərin qanunlarını necə bir-bir saydım. Yadıңызdadı da,

“Eşşəklərin konstitusiyası”nın birinci bəndi: “Eşşəklərin tayı-bərabəri yoxdur” və altıncı bəndi: “Eşşəklərlə yalnız eşşəklər mübahisə edə bilər”. Elə lap bu bəndlərə əsasən mənim tayım-bərabərim yoxdu və aramızda başqa eşşək olmadığına görə də mənimlə heç kəs mübahisə edə bilməz. Hər yerdə bir eşşək olur. Bu məclisin də eşşəyi mənəm. Elə bu ailənin də eşşəyi mənəm. Lap yeri gəlsə, Meşənin də. Hər yerdə, mütləq, bir eşşək olmalıdı. Var olsun əvəzedilməz eşşəklər!

– Heç ağzını yorma. Gül kimi ağzın var, – Ayı dedi.

Tülkü də tezcə belə dedi:

– Özünü şirin satma, bəlkə, mən getməliyəm?

Söhbəti nə qədər yayındırsalar da, əslində, dostlar arasında bir yarış gedirdi.

Bu vaxt qapı döyüldü.

Qunduz qapını açmağa getdi.

Gələn tərs dovşan Parpar idi.

Eşşək gördü ki, keçi azca üzünü turşutdu.

– Ad-san deyirsən məndə, hörmət deyirsən məndə, cəsərət deyirsən məndə, ürək deyirsən məndə, ağıl deyirsən məndə, sürət deyirsən məndə, tərbiyəli ailə deyirsən məndə... mənim nəyimə üzünü turşuda bilərsən?!

Masterın yanına keçəndə Dağkeçisi atmacalı Eşşəyə dedi:

– Qorxulu meşəyə gedənin gərək iki ürəyi olsun... Qorxmasın... – Ancaq üzünü Canavara tutdu.

– Əşi, mənim iki ürəyim var, biri burdadı, biri onda... eee orda...

– Ora haradı ki? – Hamı söhbəti yarıda kəsən Parpara dönüb baxdı. Bir az duruxdular.

Hadisə ilə maraqlanan Parpara hər şeyi izah elədilər.

– Kim gedir? – Parpar birbaşa sual verdi.

Eşşək “mən” dedi, Ayı “mən” dedi, Tülkü “mən” dedi, Dağkeçisi “mən” dedi...

– Ta kim qaldı ki?! Hamı gedir ki... – Parpar çox zəhmli idi. Elə bu sözləri də zəhmli-zəhmli demişdi.

Eşşək sözə girişdi:

– Ayı, sən qal, sən neçə vaxtdı burdasan, həm də sən qışda yorğun olursan. Sən indi qış yuxusunda olmalıydın. Tülkü, sən hələ gəncsən, yeniyetməsən; Canavar, sən isə ağsaqqalsan, sənə zəhmət vermək olmaz.

– Onda mən də dağda yaşayıram, ona görə getməməliyəm? – Dağkeçisi coşdu: – Bu da meşə Sincabıdı, meşə sincabı olduğuna görə getməməlidir? O da çay Qunduzudu, deməli, çay qunduzu olduğuna görə getməməlidir? Tülkü də şələquyruq olduğuna görə getməməlidir... Ancaq Eşşək eşşəkliyinə görə getməlidir, elə?! Deyəsən, Dovşan qaqaş, bu Eşşək bəhanə ilə bir-bir bizi aradan çıxardır ha! Çıxardır ki, özü qabağa düşsün!!!

Tərs və Keçi göz-gözə gəldilər.

Oradakılar da tez bir-birinə baxdılar.

İki tərsi bir arada çox saxlamaq olmazdı.

Keçi əsl keçi kimi tərs idi. Parparda isə daş inadı vardı, durduğu yerdən tərənəmzdi.

– Gəlin püşk ataq.

– Püşkə nə gərək var, aranızda ən yaxşı namizəd mənəm.

– Püşk atırıq, cığallıq eləmə! – Ayı dedi.

– Məni, səni, onu, bir də onu yaz, dördümüzdən biri getsin. Qalanı qalsın.

– Məni də yazın, – Parpar dedi. Üzündə narazı bir təbəssümlə...

Püşkə yazdılar: Parpar, Akol, Tintin, Akala, Şatır, Aybarabal...

– Əgər Fil burda olsaydı, xəbər tutsaydı, püşkə ehtiyac olmazdı.

Birbaş özü gedərdi, – kimsə astadan dedi.

Ordan-burdan oxşar sözlər eşidildi: “Fil bilsə, hamımızı xışlayacaq”, “kələyimizi kəsəcək” “qusduracaq”, “od qoyacaq”, “mələdəcək”...

– Gəlin yerbəyer eləyək, – Eşşək dedi. – “Anqırdacaq” mənə aid olsun, “böyürdəcək” Dağkeçisinə, “uladacaq” birinə, qusduracaq birinə, “oxudacaq” başqa birinə...

Dostlardan bəziləri Filin qorxusundan püşkü Canavara verib “xatabala bizdən uzaq olsun” dedilər. Böyüyə hörmət əlaməti olaraq.

Canavar Ayıya verdi. Ən yaxın dostu hörmət əlaməti olaraq.
Ayı da Mastıya ötürdü, can-ciyər əlaməti olaraq.
Mastı “lazım deyil” deyib özünü geri çəkdi.
– Tez at görək, əəə, – Dağkeçisi dedi. – Uzatma.
Mastı çar-naçar qalib razılaşdı...
Püşkü atmaq istəyirdi ki, Eşşək dedi:
– Gözlə... qoy mən dua edim. – Ürəyində dua elədi. – At, görək bəxtimizdə nə var.
Düyünlənmiş kağızın birini Mastı götürüb Ayıya verdi ki: “Aç”.
Ayı açmaq istəyirdi ki, Dağkeçisi:
– Dayan, – dedi, – mənim adımlı çəkib aç.
Ayı “Şatır” deyib açdı.
– Diqqət, diqqət! Qorxulu meşəyə alicənab, meşənin qorxmaz və məğlubedilməz parlaq zəkası Eşşək Akol gedəcək! Təbriklər... Alqışlayın, zəhmət olmasa.
Hamı alqışladı.
Mastını gülmək tutdu. Qəlbinin dərinliyində isə baş verənləri başa düşməyə çalışırdı. Bu hadisə ona nə demək istəyirdi? Həyat ona nə öyrətmək istəyirdi? Bəyəm birinci dəfə idi xəstələnirdi?! Bundan əvvəl də xəstələnmişdi də. Bəs bu dəfə niyə belə oldu? Niyə onu qorxu bürüdü?
Mastı fikirdən ayıldı.
“Bir dəfə püşk atalar, o da gedib Eşşəyə düş!” – etirazlar başladı.
– Gəlin təkrar ataq, – Tülkü dedi.
– Püşk bir dəfə olur, qardaşlar, burcutmayın! – Eşşək tez müdaxilə etdi.
– Marağ üçün də... Əgər sən gedib tapa bilməsən, ikinci püşkdən çıxan getsin.
“Yaxşı fikirdi, yaxşı təklifdi”, – hamı razılaşdı.
Eşşəyin ürəyi çox rahat idi:
– Siz onda püşkü atın, mənə özümə bir çay süzüm.
Püşkdən adı çıxdığına görə Akol həyəcanlanmışdı, ağız-boğazı qurumuşdu.

Püşk atılarda Eşşək çay süzürdü. Birdən “eh-əh” səsləri gəldi.

– Nə oldu? – Eşşək soruşdu.

– Yenə sənin adın çıxdı.

– Çəşib sənin adın yazılan kağızı yenə torbaya salmışıq, – Tülkü dedi.

Akolun adı yazılan kağızı qırağa qoydular.

Akol rahatca çay içə-içə püşkatma mərasiminə baxırdı.

Bu dəfə püşkdən Parparın adı çıxdı.

Birini də açdılar, Akala çıxdı.

– Birini də aç, – Tülkü dedi. – Görək axıra kim qalır.

Dağkeçisi razılaşdı.

Bu dəfə Şatır çıxdı.

Dağkeçisi sevindi.

Növbəti dəfə Tülkü Tintinin adı çıxdı.

Torbada təkçə Aybarabalın adı qaldı. Baxmağa ehtiyac yox idi.

– Boş yerə özünüzü yormayın, – Eşşək dedi. – Mən olan yerdə başqa birinə ehtiyac yoxdu. Akol oddayanmaz, sudabatmazdı. Suda balıqla, göydə quşla yarışar.

– Yerin altında da siçovulla.

– Özünü tərifləməsən, olmaz daaa, – Mastı dedi.

* * *

Gecə keçirdi...

Qoca Qurd – Canavar sakit və təmkinli idi.

– Durun süfrə açın, yemək hazırlayın. Sabah sübh tezdən Eşşək Akolu yola salacağıq...

Mastı arada öskürür, əzgin-əzgin danışdı. Halı naxoş, özü isə xoş idi. Fikirləşirdi ki, “Kaş dostun, kaş yaxının, kaş sevdiklərin sən naxoş olmayanda, sən xəstə olmayanda, çətin günündən başqa adi günlərdə də yanına gələ, halını, əhvalını sora... Ona ürəyini açasan, ürəyini boşaldasan, onunla dərini, yükünü böləsən, bir dərd boğçanı, bir arzu düyününü açasan... Keçmişdən, keçməmişdən, indidən, gələcəkdən, gəlməyəcəkdən danışasan, güləsən... Nə qalır ki, bizə sevgi və diqqətdən başqa? Gəlməyənlərin içində mən də varam, qoy sağalım, özümə gəlim, şəfa tapım, bir tərər tapım adi günlərdə də dost-tanış, yaxın-biliş yanına gedəcəm. Uzağı yaxın, yaxını lap yaxın eləmək lazımdı. İş işdən keçməmiş adi günlərin qədrini bilək...”

Gecə bu mövzuda söhbət etdilər. Eşşəyə yol üçün “Pəhləvanın sirri” məcununu hazırladılar.

Fil demişdi: “Birgə iş görəndə ailə ailələşir. Dost lap yaxın dost olur. Ailə hər şeydi. Çünki o, sığınacaqdı... Çünki o...”

Eşşəyi tez-tələsik yatızdırmağa çalışdılar.

Eşşək də birtəhər razılaşdı.

Eşşəyin tez razılaşma xasiyyəti var idi. Elə başına gələn hadisələr də bunun ucbatından idi. Hər dəfə özünə söz verib: “Axırıncı dəfə olsun. Bu, axırıncıdı. Eşşəklik də bir yerə qədər” desə də, sonra yadından çıxardı.

Gedən günün axşamı... Ayrılıq gününün səhəri... – bunlar kədərli şeylərdir.

Eşşək dostları üçün bir xeyli söhbət elədi.

Sonda şeir dedi...

*Gələcək gələcək olan,
Gedəcək gedəcək olan.*

Eşşəyin yerini salmışdılar, sakitcə, xıdır-xıdır söhbət edirdilər.

“Eşşəyin bəxti yaman gətirdi”.

Akol Dağkeçisinin belə dediyini eşitdi, ancaq cavab vermədi.

Eşşəyin qulağı uzun olsa da, hər eşitdiyinə cavab verməzdi.

“Vaxtım var ki, hamıya, hər kəsə cavab verəm, baş qoşam?”

Gecəydi...

Heç kim çıxıb getməmişdi. Gecəni bəhanə eləmişdilər.

Qar bir az səngimişdi.

Dovşan içəridəkilərə bu cür xəbər vermişdi.

Dovşan Eşşəyin yanına uzandı.

Ayıya sakitcə: “Gecə məni oyadarsız”, – dedi.

Dovşan Eşşəyin yatmadığını görüb ona sakitcə:

– Mən sənə inanıram, – pıçıldadı. – Əgər sən gəlməsən, azsan, hardasa ilişib qalsan, gec gəlsən, bil ki, mən sənin dalınca gələcəm. Bilirsən, çox az şey müqəddədi: dostluq, sevgi, vəfa, söz. Ürəyini buz kimi saxla. Xoş get, xoş gəl.

– Çox sağ ol, Dovşan. Əgər gəlməsəm, bil ki, mütləq, nəşə olub. Yadında saxla. Yeddi gözəl... eee, çaşdım, yeddi gecə gözəl. Gəlməsəm, şübhəyə düş, ancaq bir gün də gözəl. Bu söhbətimiz aramızda qalsın; var, amma yoxdu.

– Əgər ehtiyac olsaydı, mən sənin üçün də Qorxulu meşəyə gərdədim.

– Bilirəm, – Akol dedi.

– Bəs yeddi gözəl nə məsələdi? – Dovşan qımışaraq dedi. – Sən bilmirsən eee, Qorxulu meşə özü biləndə ki, bəs kimsə xəstələnib, onun üçün bu meşədən nəşə lazımdı, meşə yatır, yuxuya gedir.

Axı biz hamımız meşənin övladlarıyıq. Bilirsən də, əvvəllər də ora gedən olub. Gözlə, yadıma salım... həə... sarı yarpız üçün, axı sarı yarpız da Qorxulu meşədə bitir.

– Bilirəm, bunu nə üçün deyirsən. Narahat olma, mənim üçün dua et, qoy xeyir həmişə mənimlə olsun. İşim düz gəlsin, göz açıb-yumunca qayıdıb gəlim. Bir ora, bir bura. Getdim-gəldim.

– Yataq, sən sübh tezdən yola çıxacaqsan.

– Yolçu yolunda gərək.

– Gecən xeyrə qalsın.

– Bahəm.